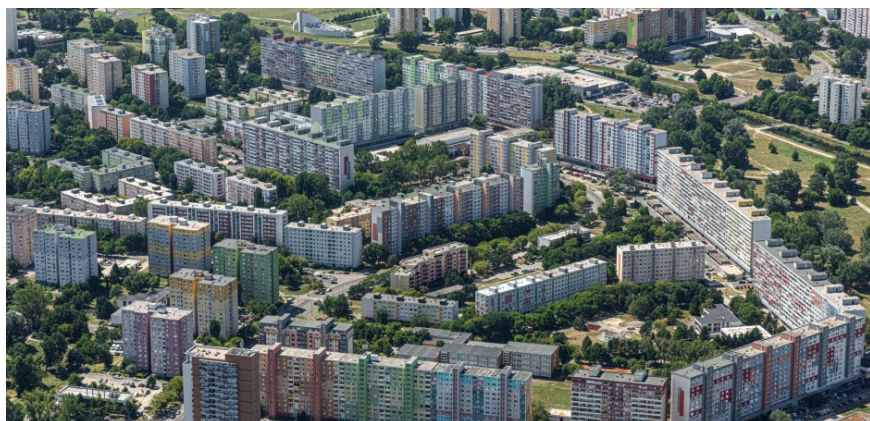

Byty z druhej ruky v Bratislave mierne zdraželi, obavy z prepadu cien sa nenaplnili

Byty v Bratislave predávané z druhej ruky prostredníctvom inzerátov na realitných portáloch v priebehu druhého štvrťroka 2020 mierne zdraželi. Rast cien sa týkal všetkých bratislavských okresov, no najviac vyčnievalo Staré Mesto, kde byty za posledný rok zdraželi najviac.

Nedostatočná ponuka bytov v Bratislave spojená s robustným dopytom tak aj napriek obavám z ekonomických dopadov vírusu COVID-19 zabránili prepadu cien. Na druhej strane došlo ku miernej korekcií výšky nájomného. Pokles cien prenájmov však skôr pripisujeme kombinácií iných faktorov ako dopadov vírusu, keďže tento trend evidujeme už od konca roku 2019.

Zo štatistickej vzorky 1000 bytov vyplýva, že priemerná jednotková cena bytov na sekundárnom trhu v Bratislave dosiahla počas druhého štvrťroka 2020 výšku 2783 EUR/m².

Medziročne sa tak jedná o 5,5%-ný nárast. Najprudší nárast zaznamenali byty v Starom Meste, kde sa oproti minulému roku ponúkali nehnuteľnosti o zhruba 10% drahšie. Rast cien bytov v Starom Meste bol predovšetkým spôsobený vyššou ponukou novostavieb z druhej ruky no zároveň aj všeobecným zdražovaním, ktoré ťahali rekordné ceny novostavieb v tejto mestskej časti. V ostatných bratislavských okresoch sa tempo rastu cien spomalilo a pohybovalo sa pod úrovňou 5% medziročne.

Priemerná absolútna cena bytov na sekundárnom trhu bola 199 tisíc

V tomto čísle:

Inflácia v eurozóne síce mierne vzrástla, no stále ďaleko od 2 % cieľa

Portugalsko zažíva výrazný prepád ekonomiky

New York pre prepád tržieb opúšťa veľké obchodné značky

Nezamestnanosť na Slovensku vzrástla opäť mierne na 7,65 %

Objednávky v slovenskom priemysle dosiahli úroveň pred krízou, podstatný bol návrat objednávok osobných automobilov

EUR zatiaľ čo priemerná rozloha dosiahla 70 m². Najväčšie a najdrahšie nehnuteľnosti sa tradične predávali v Starom Meste, kde priemerný byt z druhej ruky pri rozlohe 81 m² stál 298 tisíc EUR. V okrese BA III, kde ponuku bytov tvorí predovšetkým Nové Mesto a Rača, boli v ponuke byty o priemernej rozlohe 75 m² a absolútnej cene 216 tisíc EUR. Zvyšné tri bratislavské okresy, BA II, BA IV a BA V sa vyznačovali podobnou ponukou bytov s priemernou rozlohou 64-66 m² a priemernou absolútnou cenou 160-165 tisíc EUR.

Tabuľka 1: Špecifická ponuky bytov na sekundárnom trhu v Bratislave počas 2.Q.2020

Obvod	Priemerná výmera	Priemerná cena na m2	Priemerná absolútna cena
BA I	81,04	3 647 €	298 552 €
BA II	64,51	2 470 €	159 360 €
BA III	75,62	2 825 €	216 041 €
BA IV	65,90	2 481 €	163 024 €
BA V	66,64	2 503 €	164 337 €
Spolu BA	70,31	2 783 €	199 218 €

Tabuľka 2: Priemerné ceny prenájmu v Bratislave vrátane energií počas 2.Q.2020

Okres/Izbovosť	1	2	3	4	Spolu
BA I	524 €	773 €	1 021 €	1 456 €	877 €
BA II	463 €	591 €	765 €	1 026 €	623 €
BA III	448 €	639 €	856 €	1 073 €	673 €
BA IV	424 €	617 €	701 €	1 087 €	631 €
BA V	467 €	615 €	742 €	769 €	606 €
Spolu	466 €	657 €	850 €	1 187 €	702 €

Pri porovnaní jednotkovej ceny bytov z druhej ruky a novostavieb ponúkaných developeri sme zaznamenali rastúci rozdiel v cene na m². Zatiaľ čo priemerná cena za meter štvorcový pri bytoch ponúkaných z druhej ruky predstavovala 2783 EUR/m², pri novostavbách sa toto číslo v súčasnosti vyšplhalo už na 3528 EUR/m². Štandardne sa cenový rozdiel medzi bytmi z druhej ruky a novostavbami drží na úrovni 300-400 EUR/m². Za posledný rok však evidujeme jeho zvýšenie na aktuálnych 745 EUR, čo predstavuje nami sledované maximum. Nárast tohto rozdielu má dve hlavné príčiny. Prvou príčinou je obmedzená výstavba novostavieb. Developeri kvôli zdĺhavému a administratívne náročnému procesu nestíhajú na trh dodávať také množstvo projektov, ako si to kupujúci vyžadujú. Dôsledkom dopytu prevyšujúceho ponuku je prirodzene cenový rast, ktorý sledujeme posledné 2-3 roky.

Druhou a v tomto momente prevážujúcou príčinou je skladba ponuky bytov. Zásoba starších bytov je prirodzene omnoho vyššia než zásoba novostavieb, keďže aktuálne tempo výstavby je podstatne nižšie než to z rokov 1960-1990 (v priemere 4000 bytov ročne oproti 2300 bytov ročne za posledných 10 rokov). Aj keď do ponuky sa z tejto zásoby dostane len zlomok (keďže väčšina bytov je obývaná), vysoká zásoba vyrovnáva ponuku medzi jednotlivými mestskými časťami v Bratislave. Ponuka bytov z druhej ruky je tak z hľadiska lokality rôzno-rodnejšia a kupujúcim ponúka možnosť výberu lacných bytov

v okrajových častiach ako aj drahších bytov v centre mesta. V prípade ponuky novostavieb však táto skutočnosť prestáva platiť. Dôsledkom nízkeho počtu stavebných povolení sa štartovacie byty pre mladých takmer úplne vytratil z ponuky a stredná kategória bytov je obmedzená na niekoľko lokalít. Ponuku novostavieb tak v zvýšenej miere tvoria byty v lepších lokalitách a s vyšším štandardom, ktoré sú prirodzene drahšie. Priemerná cena novostavieb preto rástla rýchlejším tempom než cena bytov z druhej ruky.

Na rozdiel od rastúcej ceny bytov sme v prípade prenájmu zaznamenali pokles nájomného na meter štvorcový. V priebehu druhého štvrťroka 2020 bolo priemerné nájomné (vrátane energií) v Bratislave 11,5 EUR/m² zatiaľ čo priemer za rok 2019 predstavoval 12,3 EUR/m². Pokles nájomného sme zaznamenali už koncom roku 2019, od kedy sa drží na zhruba rovnakej úrovni. Dôvodom poklesu je vysoká porovnávacía báza, keď v roku 2019 nájomné dosahovalo svoj historický rekord. Nárast medzi rokmi 2018-2019 v priemere predstavoval 10-15%, pričom bol primárne spôsobený zvýšeným prílevom novostavieb do ponuky bytov na prenájom. Novostavby zvyčajne tvoria 35-40% ponuky bytov na prenájom, pričom sa v roku 2019 toto číslo pohybovalo na úrovni až 45%. Nájomné v novostavbách je pritom štandardne o 10-20% vyššie ako pri starších bytoch. V roku 2020 sa podiel novostavieb opätovne znížil na úroveň 37%, čím klesla aj priemerná cena nájomného. Zároveň však treba

poznamenať, že mierne kleslo nájomné aj v prípade starších bytov, čo môže znamenať, že ponuka bytov na prenájom nie je vzhľadom na dopyt tak obmedzená ako ponuka bytov na predaj. S tým prirodzene súvisí aj preferencia Slovákov radšej byt kúpiť ako si ho prenajímať (v roku 2018 až 91,3% Slovákov vlastnilo nehnuteľnosť, ktorú obývali).

Po tom, ako v marci 2020 vo svete prepukla nákaza vírusom COVID-19 začalo byť zrejmé, že sa svet nevyhne hospodárskej kríze spôsobenej prudkým prepadom ekonomickej aktivity. Z poslednej krízy v rokoch 2008-2009 si mnoho ľudí ako spre-vádzajúci jav zapamätalo prepadenie nehnuteľnosti v desiatkach percent. Preto aj tentokrát prišli predpovede o prudkom prepade cien nehnuteľností. Zabudlo sa však na fundamentálne vlastnosti tohto trhu a na aktuálny stav ponuky a dopytu, ktoré hovorili, že prepadenie môže nastať len v prípade veľmi silnej a dlhotrvajúcej krízy, spre-vádzanej prepadom kúpnej sily. Dnes sa už ukázalo, že na trhu nedošlo k žiadnemu pohybu smerom nadol a ceny nehnuteľností v Bratislave ostali stabilné.

Na trhu s novostavbami v blízkej dobe pravdepodobne k väčším zmenám nedôjde, keďže problém nedostatku novej výstavby pretrváva a zatiaľ sa nezdá, že by mal pominiúť. Ceny preto ostanú vysoké a nie je vylúčené ani ďalšie zdražovanie. Byty z druhej ruky pre mnohých ľudí predstavujú dostupnejšiu alternatívu, preto je na mieste predpokladať, že dopyt po nich po-

rastie. To platí najmä pre cenovo dostupnejšie lokality, kde je nová ponuka bytov nedostatočná. Istú substitúciu bude tvoriť aj ponuka bytov na prenájom, keďže nájomné nerastie tak rýchlo ako ceny bytov a tým pádom sa prenájom bytu stáva dostupnejším. To v konečnom dôsledku môže poviesť aj k ďalšiemu rastu nájomného. Stále však ostáva silný trend vlastniť nehnuteľnosť, ktorý je podporený dobrými podmienkami na financovanie nehnuteľnosti zo strany bánk.

Zatiaľ sa ekonomický dopad koronavírusu na Slovensku prejavil len miernejšie. Prepád HDP podľa predpovedí síce možno bude dosahovať až dvojciferné čísla, no nezamestnanosť stúpila len mierne a aj to prevažne v chudobnejších okresoch. Bratislava bola zasiahnutá len okrajovo a kúpna sila jej obyvateľov preto ostáva silná. Aj napriek tomu na trhu stále pretrváva neistota z budúceho vývoja hospodárstva a časť kupujúcich ku kúpe nehnuteľnosti pristupuje opatrnejšie. Ve-

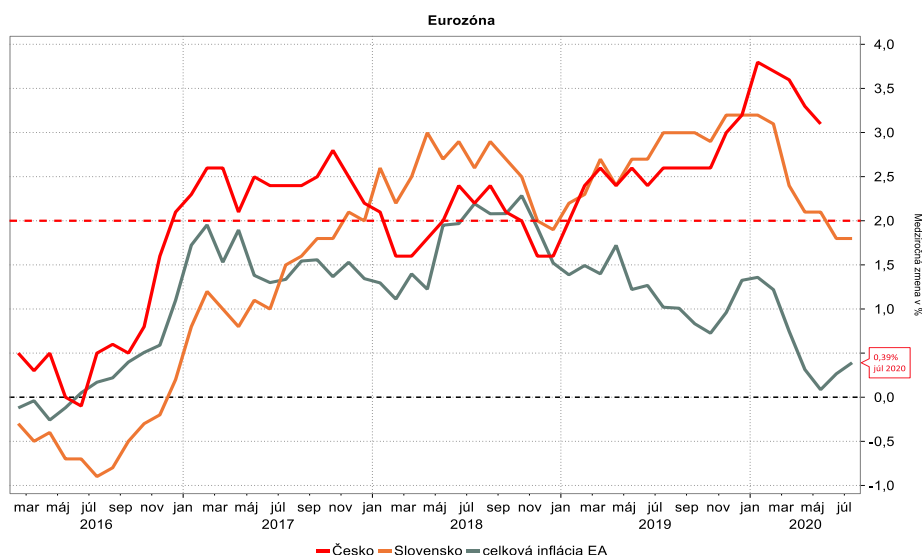
ľa bude závisieť od ďalšieho vývoja ekonomickej situácie na Slovensku a aj u našich zahraničných obchodných partnerov. V najbližšej dobe preto predpokladáme stagnáciu resp. miernejší rast cien bytov z druhej ruky na úrovni do 5% medziročne. (rb)

Mierne júlové zvýšenie inflácie EÚ

Oproti júnovým hodnotám kedy bola inflácia vo výške 0,3% v eurozóne a 0,8% v celej Európskej únii, prišli čísla o júlových hodnotách. Tento mesiac znamenal zvýšenie inflácie o 0,1% v oboch zoskupeniach. Nárast cien ekonomických statkov v Európskej únii bol vo výške 0,9% (v júni minulého roku to bolo 1,4%, takže vidíme ako sme sa vzdialili od 2% inflačného cieľa, samozrejme najmä v dôsledku dopadov pandémie na ekonomiky štátov) a v eurozóne 0,4% (jún minulého roku: inflácia 1%). Čo sa týka štátov, najnižšiu mieru inflácie malo Grécko (-2,1%) a Cyprus (-2%). Naopak najvyššiu mieru mali Poľsko (3,7%), Maďarsko (3,9%) a Česká republika (3,6%). Slovensku sa inflácia oproti júnu nezmenila a stále ostáva vo výške 1,8%. K zmenám v rámci krajín eurozóny kde sa inflácia zmenila prispelo najviac: priemyselné výrobky bez energie a služieb (+0,42 pb), potraviny, al-

kohol a tabak (+0,38 pb) a energie (-0,38 pb). Po zavedení karanténnych opatrení a všeobecnom poklese spotrebných tendencií sa zmenili nákupné preferencie ľudí oproti oficiálnym váham spotrebného koša. Ľudia sa zamerali najmä na nákup potravín, odložili nákup spotrebných statkov či podstatne menej využívali služby. Takáto tendencia spotrebiteľov je v súčasnosti už menšia keďže sa ekonomiky viac otvorili a ľudia sa začali viac stretá-

vať, cestovať, nakupovať a využívať služby. Je preto potrebné brať hodnoty inflácie aj v tomto ohľade. Do budúcnosti (pokiaľ bude pandémie na ústupe) tak ešte môžeme pri zvyšovaní ekonomickej aktivity ľudí, náraste dopytu a poklese tlaku na znižovanie cien očakávať tlak aj na zmenu vývoja inflácie oproti súčasnosti a priblíženie sa k stanovenému inflačnému cieľu dvoch percent. (pd)

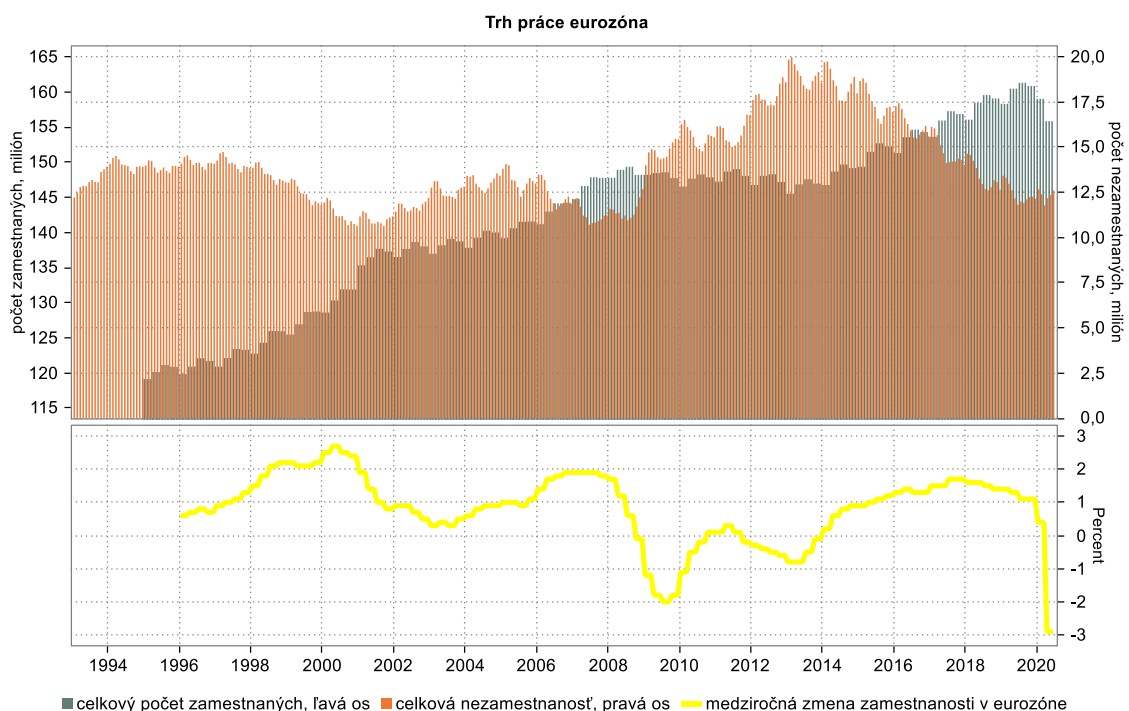
MACROBOND

Prepad zamestnanosti v eurozóne

Pandémia koronavírusu ochromila výrazne najmä trh práce všetkých krajín sveta. Masívne prepúšťanie a zatváranie fabriek spôsobilo prílev nezamestnaných. Krajiny si pomáhali napríklad skracovaním pracovnej doby zamestnancov, čo sa po čase dá vyhodnotiť ako úspešné riešenie. Dôkazom toho je Nemecko kde je v súčasnosti miera nezamestnanosti vo výške 4,2% čo je podstatne menej ako v iných krajinách Európskej únie. Európska únia ako celok vykazuje mieru nezamestnanosti vo výške približne 7%. Z grafu vidieť, že pri úbytku približne 5 miliónov zamestnaných prispelo k navýšeniu nezamestnaných o približne 1 milión. Dôvod môže byť ten, že majoritná časť prepuste-

ných nemusela patriť do ekonomickeho aktívneho obyvateľstva. Aj napriek tomu, že sa niektoré odvetvia priemyslu či služieb mierne časom oživujú, počty ľudí, ktorí sa v tomto období zamestnali je rekordne málo. Pravdou je ale aj to, že miera zamestnanosti sa v posledných rokoch už aj pred pandémiou znižovala. V druhom kvartáli 2020 je pokles mieri zamestnanosti v porovnaní s tým minulým až o 2,9% v eurozóne a o 2,7% v celej Európskej únii. Je to najvýraznejší pokles zamestnanosti za posledných dvadsať rokov. Už niekoľko rokov sa EÚ snaží implementovať súbor cieľov v oblasti politiky zamestnanosti, ktoré majú pomôcť vytvoriť väčší počet pracovných miest a zároveň

s vyššou kvalitou. Riešenie nezamestnanosti mladých ľudí bez praxe, otázka zdaňovania práce, usmerňovanie výšky miezd či boj proti chudobe budú teda vzhľadom na zhoršujúce štatistiky ešte dôležitejšou témou ako doteraz. Rozvoj kvalifikovanej a vzdelanej pracovnej sily je determinantom aj ďalšieho hospodárskeho vývoja krajín a je preto potrebné aby sa aj v čase krízy zavádzali opatrenia, ktoré budú viesť uživeniu trhu práce. (pd)

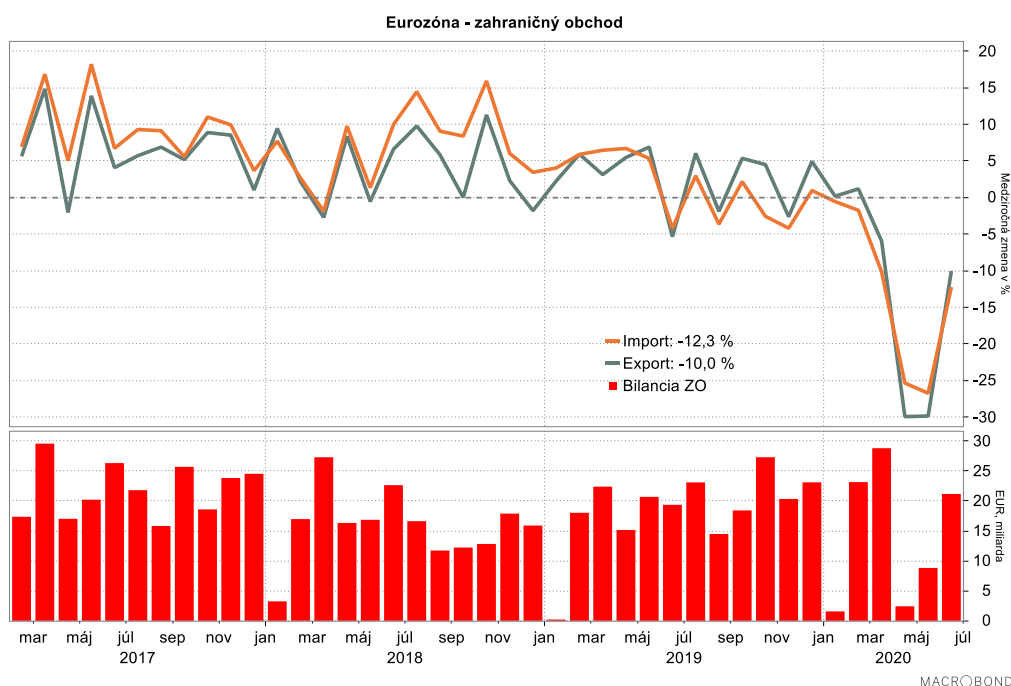
MACROBOND

EÚ a pokles medzinárodného obchodu

Mierne zlepšujúci sa výhľad na medzinárodných trhoch, ku ktorému viedlo uvoľňovanie niektorých reštriktívnych opatrení či zobúdzanie automobilového priemyslu vo viacerých krajinách EÚ stále dostatočne nestačil na to aby sa zahraničný obchod eurozóny a EÚ dostal na hodnoty minulého roka. Medzinárodný export tovarov eurozóny do ostatných krajín sveta bol v júni medziročne nižší o 10%. (celkový export bol 170 miliárd eur). Import do eurozóny taktiež v júni tohto roku klesol oproti minulému roku o 12,2% na 149 miliárd eur. Január až jún 2020 oproti minulému roku v konkrétnych tovaroch zaznamenal v exporte a importe hodnoty: suroviny (-10,2%, -4,6%), energie (-

36,7%, -36,6%), stroje a vozidlá (-19,1%, -11,7%) a jedlá a nápoje (+3,7%, -2,4%). Najväčší pokles v energiách bol následkom volatility ceny ropy, či poklese dopravy a tým pádom nižšej spotreby pohonných hmôt. Druhý najväčší zaznamenaný pokles v obchode s vozidlami bol spôsobený nízkym dopytom zo strany spotrebiteľov, ktorí v čase neistôt takéto spotrebné tovary nenakupujú. V krajinách EÚ je vývoj obchodu podobný v eurozóne: export pokles 9,6% (na 154 miliárd), import pokles 12,8% (na 133 miliárd). V konečnom dôsledku predstavujú medzinárodný obchodný prebytok približne 21 miliárd eur. Spomedzi hlavných obchodných partnerov EÚ sa naj-

viac pochopiteľne zredukoval obchod so Spojeným kráľovstvom až o 21,5%. Dopady Brexitu sú už aj v súčasnosti teda jasne viditeľné, a do budúcnosti sa budú ešte prehľbovať. Výrazný pokles bol ďalej aj v obchode EÚ s USA (-9,3%). S Čínou bol zaznamenaný taktiež prepád o 3%, čo je teda výrazne menej ako s ostatnými najväčšími obchodnými partnermi. Otázne bude ako sa bude vyvíjať bilancia do budúcnosti keďže situácia s pandemiou je stále neistá a náchylnosť ekonomík na zahraničný obchod je aj bez krízy dosť výrazná. (pd)

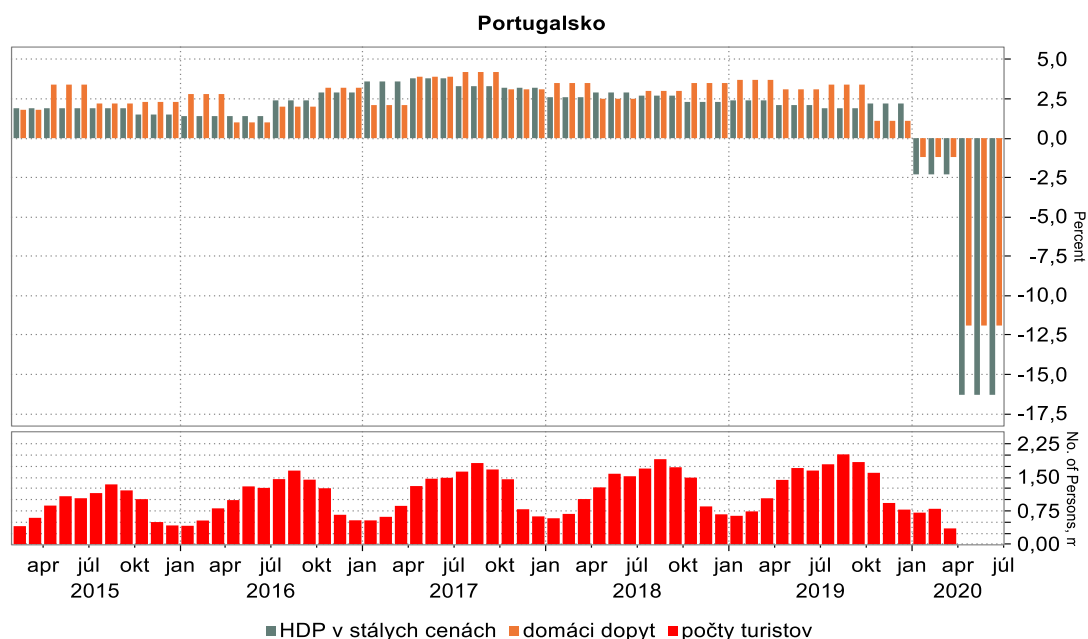

Prepad Portugalska

Portugalsko ako krajina závislá na sektore služieb, ktoré sa podieľajú na tvorbe hrubého domáceho produktu až takmer vo výške 80%, zaznamenáva vplyvom pandémie veľké prepady ekonomiky. Podľa oficiálnych údajov sa počet prenocovaní zahraničných turistov v Portugalsku v máji oproti predchádzajúcemu roku znížil o 98,3% na takmer 71 000. V porovnaní so Španielskom je ale situácia v Portugalsku oveľa lepšia. Na milión obyvateľov má Portugalsko päťkrát menej úmrtí ako Španielsko, pritom ani nezaviedlo povinnú karanténu. Reštrikcie či zákaz cestovania, obmedzenie leteckej dopravy, zatváranie barov a reštaurácií však prispeli k tomu, že analytici odhadovali Portugalsku

prepady ekonomiky v druhom štvrtroku až o 16,5% oproti minulému roku. Výsledné čísla boli síce o niečo lepšie, no Portugalsko má aj napriek tomu jeden z najväčších prepádov hospodárstva. Celkový prepád HDP Európskej únie má byť v druhom kvartáli okolo 14% a eurozóny 15%. Portugalsko zaznamenalo teda finálne číslo prepadu vo výške 16,3% hrubého domáceho produktu oproti rovnakému kvartálu minulého roka, znamená to veľmi strmý prepád ich ekonomiky. Pre porovnanie v prvom štvrtroku bol tento pokles iba 2,3%. V súčasnosti najvyšší podiel na takomto prepade spôsobil pokles domácej spotreby a investícií o takmer 12%. Takýto trend je po-

chopiteľný, keďže si ľudia v obave a neistote z budúceho vývoja radšej peniaze odkladali a vo veľkom nenakupovali. Aktuálna epidemiologická situácia v Portugalsku sa však zdá byť stabilizovaná, nové počty nakazených vo veľkom nepribúdajú a ľudia z celého sveta začali po oslabení reštrikcií viac cestovať. Toto všetko môže priniesť pozitívnejší vývoj hospodárskej situácie. Na druhej strane so zvýšeným turizmom sa zvyšujú obavy aj z druhej vlny pandémie, ktorá je už v niektorých krajinách aktuálna. (pd)

MACROBOND

Čínska aktuálna ekonomická situácia

Čína zažívala súčasnú krízu ešte pár mesiacov predtým ako zvyšok sveta. V prvom štvrtroku sa ich hospodárska aktivita takmer zrútila keď museli uzatvoriť viaceré provincie, zakázať vychádzanie z domu a takmer úplne obmedziť ich pohyb kvôli pandémie, ktorá sa začala šíriť práve z Číny. V druhom štvrtroku kedy celá Európa zažíva najhoršie ekonomické časy sa situácia v Číne prudko zlepšila. Teraz, keď už tretí štvrtrok pokračuje, existujú silné signály o sile hospodárstva. Priemyselná produkcia v júli naďalej výrazne rástla a oproti minulému roku je vyššia o 4,7%. K výraznému nárastu došlo v niektorých kategóriách vrátane strojov (o 15,6%), komunikačných zariadení (o 11,8%) a všeobecných zariadení

(o 9,6%). Výroba dopravných prostriedkov sa však znížila o 1,4%. Na druhej strane maloobchodný predaj zostal pod úrovňou minulého roka o 1,1%. Aj keď mnoho maloobchodných kategórií zaznamenalo pokles výdavkov, niektorým sa darilo dobre. Napríklad tržby vzrástli o 12,3% v prípade automobilov, 11,3% v telekomunikačných zariadeniach a 7,5% v prípade šperkov. Investície do fixných aktív boli okrem toho v prvých siedmich mesiacoch roka pod úrovňou z predchádzajúceho roka, a to najmä v dôsledku prudkého poklesu investícií súkromného sektora (tie klesli o 5,7%), zatiaľ čo investície verejného sektora vzrástli o 3,8%. Celkovo výsledky ukazujú mierne oživenie, ktoré sa dosiahlo od druhého štvrt-

roka, keď priemyselné odvetvia obnovili normálne činnosti, ale medzinárodné rozšírenie pandémie aj tak zasiahlo obchodnú výkonnosť. Mnoho spoločností sa vrátilo do práce, aby zistilo, že ich medzinárodní klienti sú ovplyvňovaní blokovacími politikami iných krajín. Čína, ktorej obchodná bilancia má vyšší export ako import teda aj napriek svojmu rastu, ktorý je síce miernejší ako minulé roky bude závislá aj od dopytu zo zahraničia. Preto vývoj v týchto krajinách bude determinantom jej rozvoja, a až budúce mesiace ukážu kde sa čínske hospodárstvo bude pohybovať. (pd)

Pandémia priniesla New Yorku odliv mnohých spoločností

USA sa od začiatku pandémie stabilne držia na prvej priečke v počte nakazených, pričom dnes je vírusom nakazených viac ako 5,5 milióna ľudí. V prvej masívnej vlnе zasiahol koronavírus najmä New York, kde pribúdali tisíce nakazených denne. V auguste je ich už takmer pól milióna. Tento vývoj priniesol New Yorku nestabilitu či neistotu rôznych domácich či zahraničných spoločností sídliačich v meste. Nominálny hrubý domáci produkt v tejto oblasti predstavuje 1,8 bilióna dolárov alebo 9,62% z celkovej produkcie amerických metropol. Najviac sa na ňom podieľa sektor finančníctva, obchodných a poradenských služieb (viac ako 630 miliárd dolárov), vláda a jej podniky, zdravotníctvo, školstvo

(450 miliárd dolárov). Uzatvárania maloobchodných predajní až po prepúšťanie mnohých úradníkov či zamestnancov sú aktuálnym najväčším problémom New Yorku. Reštrikcie v Spojených štátoch a vo svete stoja New York každý deň viac ako 170 miliónov dolárov. Dané problémy súvisia s tým, že sa masívne prepadol cestovný ruch, ktorý je pre New York veľmi dôležitým segmentom. Množstvo ľudí dochádzajúcich do prác a kancelárií, počty návštevníkov či nakupujúcich sú v porovnaní s minulými rokmi oveľa nižšie. Ľudia počas pandémie preferujú skôr online nakupovanie, čo môže byť tiež faktor ovplyvňujúci životaschopnosť niektorých firiem. Pre firmy je veľmi náročné splácať ná-

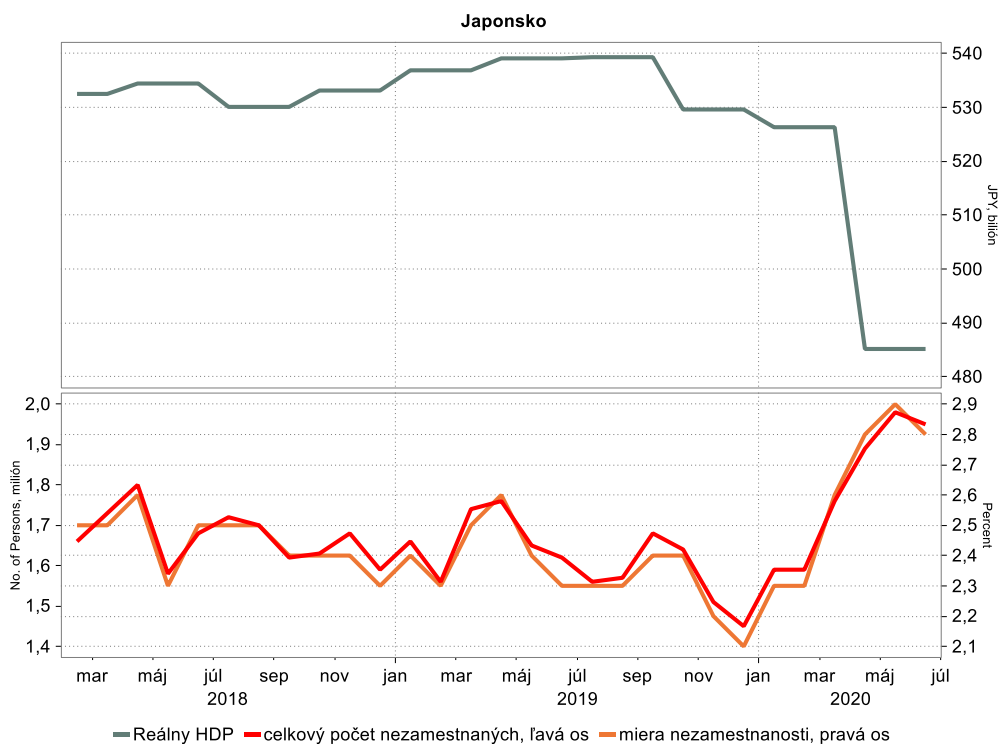
jmy, ktoré sú v centre mesta až enormne vysoké. Mnohé reťazce žijúce práve z turizmu, ktoré musia byť stále zatvorené alebo majú len zlomok z pôvodných tržieb tak nepovažujú za finančne výhodné ostávať v centre. Niekoľko maloobchodných reťazcov ako JC Penney a Le Pain Quotidien už požiadali o bankrot. Kým sa pandémia nedostane pod kontrolu a nebude vyvinutá vakcína osud New Yorku a jemu podobným mestám bude neistý. Je teda otázne ako sa s tým dovtedy popasujú firmy a aj samotné mesto, môžeme len dúfať, že nedôjde ku väčším počtom krachom a príde k hospodárskej stabilizácii. (pd)

Japonsko zaznamená vysoký prepád HDP

Japonsko ako tretia najväčšia ekonomika sveta podľa nominálneho HDP a štvrtá v rámci parity kúpnej sily čelí kvôli pandémie veľkému prepadu hospodárskej aktivity. Mimo problému s vírusom je už dlhobnejšie ovplyvnená japonská ekonomika obchodnou vojnou medzi Spojenými štátmi a Čínou, či zvyšovaním spotrebnej dane. Koronavírus teda tento negatívnejší vývoj ešte viac prehĺbil. Japonsko odhaduje pokles hrubého domáceho produktu v prepočte na celý rok až na úroveň 27,8%, tento prepád je dokonca ešte o 10% vyšší ako počas hospodárskej krízy v roku 2008. Druhý kvartál tohto roku ukazuje predpokladaný medziročný prepád 11%. Jedným z hlavných faktorov poklesu bol výrazný pokles domácej spotreby, ktorá predstavuje viac ako polovicu japonskej ekonomiky. V druhom štvrtroku sa oproti roku

2019 prepadla spotreba domácností o takmer 12%. Tento vysoký pokles bol spôsobený prísnyimi reštrikciami, ktoré Japonsko muselo zaviesť aby predišlo nekontrolovateľnému šíreniu pandémie. Čistý export tiež poklesol o 3%, pretože pandémia vo veľkom zasiahla medzinárodný obchod a tak brzdila vo väčšom vývoze. Aj napriek tomu sa miera nezamestnanosti v Japonsku počas tohto výrazne nezvýšila a je na úrovni 2,8%. Je to spôsobené tým, že až 30% obyvateľstva je starších ako 65 rokov, a tak sa zamestnávateľia boja masívne prepúšťať kvôli tomu, že by nemal kto po kríze dostatočne nahradiť vyhodenu pracovnú silu. Nízka miera tiež nepočíta s miliónmi žien, ktoré opustili svoje práce aby sa starali o rodinu a neevidujú sa ako uchádzačky o zamestnanie. Tiež vláda vytvorila balíky pomoci pri udržaní stavu za-

mestnancov, ktoré bránia zvýšeniu nezamestnanosti. Očakáva sa, že sa ekonomika Japonska v treťom štvrtroku odrazí a bude mať tendenciu vrátiť sa k rastu. Na druhej strane opatrenia týkajúce sa pomoci prijaté v dvoch balíkoch ekonomických stimulov vypršia v septembri, čo predstavuje riziko pre malé a stredné podniky, ktoré tvoria väčšinu japonskej ekonomiky. Rovnako znepokojujúce oživenie infekcií zhoršuje výhľad na výdavky podnikov a domácností nehovoriac o rýchlym starnutí obyvateľstva. Pokiaľ teda prepukne ďalšia vlna vírusu bude pre japonskú ekonomiku zložitú splniť cieľ rastu a budú potrebné ďalšie kroky na pomoc ich hospodárstvu.(pd)

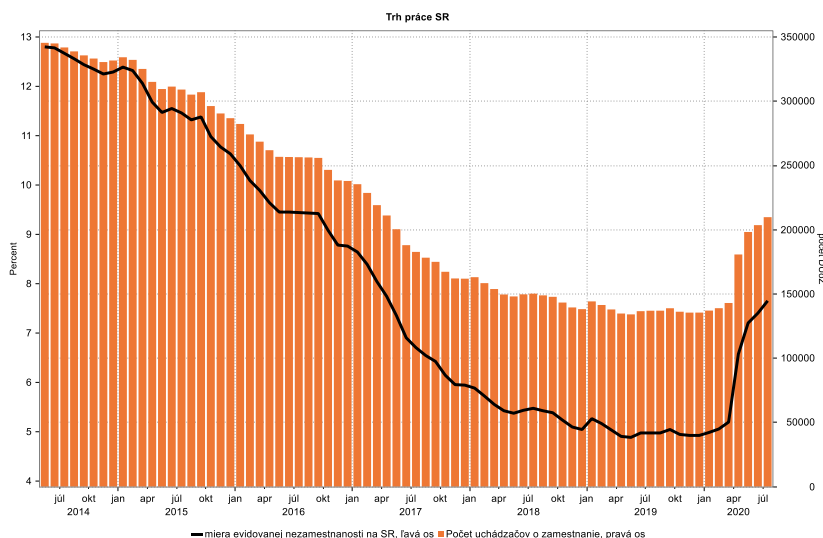

Nezamestnanosť 7,65 %

Miera evidovanej nezamestnanosti sa v júli oproti minulému mesiacu jemne zdvihla. V júli dosiahla miera evidovanej nezamestnanosti 7,65 % (júňová hodnota 7,4%). Medziročný nárast je výrazne vyšší, v júli 2019 bola nezamestnanosť približne 4,97%. Počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie bolo v júli skoro 210 tisíc. Z iného pohľadu môžeme vidieť aj pozitívnu správu a to, že rástol počet voľných pracovných miest (v súčasnosti je ich skoro 70 tisíc) a taktiež klesal počet zamestnávateľov, ktorí by oznámili hromadné prepúšťanie. V júli 2020 sa na trhu práce uplatnilo 15 030 evidovaných nezamestnaných. Už od mája tohto roku teda tretí mesiac po sebe stúpa počet úspešných umiestnení na slovenskom trhu práce. Zabráneniu ešte vyššej miere

nezamestnanosti bránia hlavne finančné stimuly zo strany štátu, ktoré podľa štatistík mali zachrániť až jednu štvrtinu pracovných miest na Slovensku. Rovnako tak aj oživenie zahraničného obchodu, chodu automobiliek či obmedzenie reštrikčných opatrení. Čísla náказы ale v auguste stále stúpajú takže uvidíme ako to

v budúcnosti ovplyvní náš stav nezamestnanosti. Pokiaľ bude nutné opäť uzatvárať niektoré výrobné závody alebo firmy je veľmi pravdepodobné, že by sa miera nezamestnanosti mohla ešte navýšiť a súčasné opatrenia by už na zachovanie zamestnanosti či chodu podnikov nemuseli postačovať. (pd)

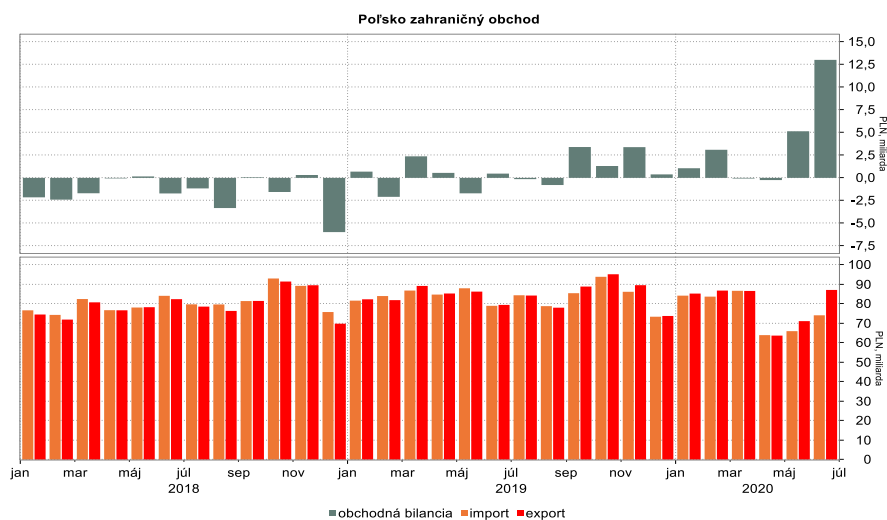
MACROBOND

Polročný pokles poľského zahraničného obchodu

Za celý polrok sa poľský vývoz tovaru medziročne znížil o 7% na úroveň 109,7 miliardy eur a dovoz bol o 11% nižší a dosiahol 104,8 miliardy eur. Vývoz do Európskej únie za polrok dosiahol hodnotu vyše 80,4 mld. EUR a bol o 8,9% nižší ako v predchádzajúcom roku. Predaj poľského tovaru bol nižší na všetkých hlavných trhoch EÚ; vrátane Nemecka o 5,6%, Francúzska o 12,8% či Talianska o 19,1%. Výraznejší pokles obratu dovozu sa premietol do zlepšenia výmenného salda - na 4,9 miliardy eur oproti 280 miliónom eur z prvého polroka 2019. Čo sa vyvážaných komodít týka, výrobky elektromechanického priemyslu klesli o 11,5% na menej ako 42,5 miliardy eur (za polrok). Naopak sa zvýšili tržby v prípade vývozu agropotravínarských výrobkov (o 7% na

16,4 mld. eur) a výrobkov ľahkého priemyslu (o 8% na 5,9 mld. eur). HDP v Poľsku zaznamenal pokles o 8% za 2. kvartál, čo znamená o päť percent menej ako je priemer celej EÚ. Je to spôsobené najmä tým, že Poľsko je viac uzatvorená ekonomika. Odhadovaná miera

poľskej recesie na konci roku 2020 je 4%, čo je tiež o polovicu menej ako odhad pre EÚ. Pokles zahraničného obchodu nielen Poľska ale aj ostatných krajín EÚ je dôsledkom rozhodnutia odkladu spotreby či nízka dynamika investovania. (pd)

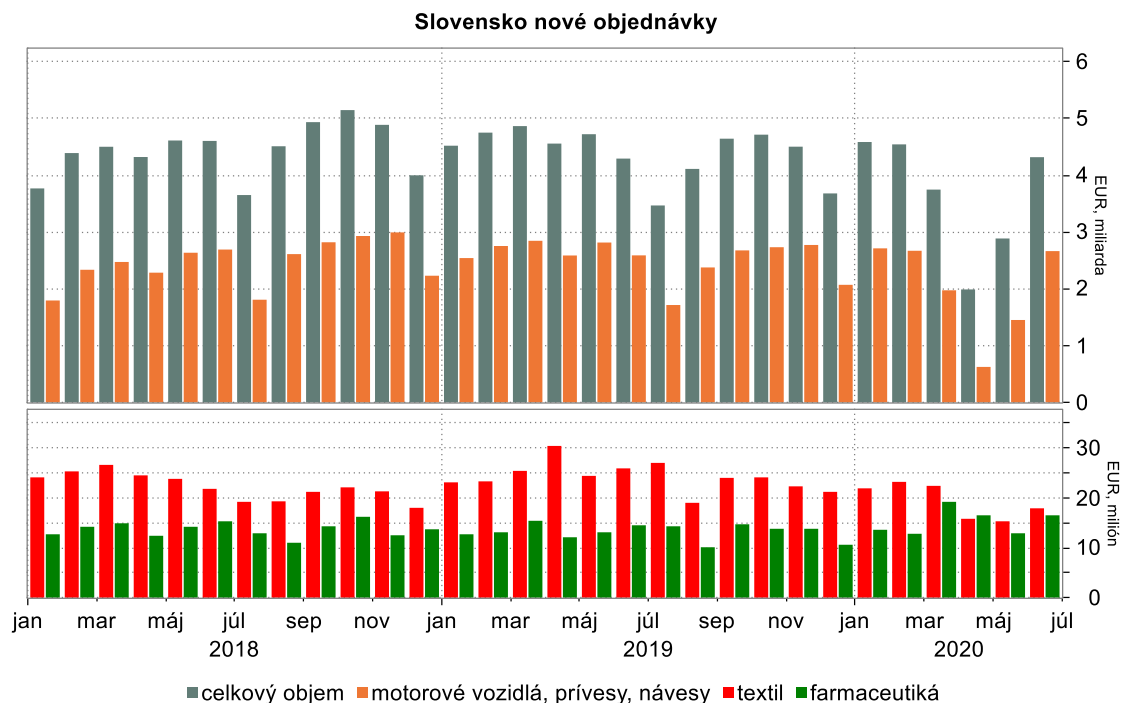
MACROBOND

Obnovenie objednávok v slovenskom priemysle

Priemyselná produkcia sa na hrubom produkte Slovenska podieľa približne 20%. Vzhľadom k tomuto vysokému podielu je zrejmé, že priemysel počas krízy pandémie a reštrikčných opatrení zažíva zlé časy. Celkový pokles priemyslu v júni bol takmer 10% oproti minulému roku. No z pohľadu nových objednávok v priemysle sú júňové čísla výrazne pozitívnejšie. Ešte apríl a máj priniesli v rámci objednávok vysoké prepady (pokles v apríli o 3 miliardy eur a v máji o 2 miliardy), no jún 2020 už vykazuje takmer rovnakú hodnotu ako rok predtým. Po zohľadnení sezónnych vplyvov nové objednávky v priemysle dosiahli úroveň 4,3 miliardy eur, čo je dokonca o pár miliónov viac ako minulý rok. Podľa ekonomickej činnosti boli zmeny v nových objed-

návkach najvýraznejšie v oblasti motorových vozidiel, prívesov a návesov. Najväčší prepád oproti minulému roku bol zaznamenaný v mesiaci apríl až o takmer dve miliardy eur, čo znamená štvornásobne menej ako v 2019. Máj medziročne pokračoval v poklese o takmer polovicu. Oživovanie automobilového priemyslu v júni však pomohol podnietiť dopyt zo zahraničia a objem nových objednávok dokonca prevýšil hodnoty minulého roku na výšku cca 2,7 miliardy. Čo sa však vyvíjalo presne opačne ako objednávky vozidiel bola výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov, ktoré sa ale na Slovenskom HDP nepodieľajú veľmi výrazne. Od marca do júna 2019 bol objem nových objednávok vo výške 551 miliónov

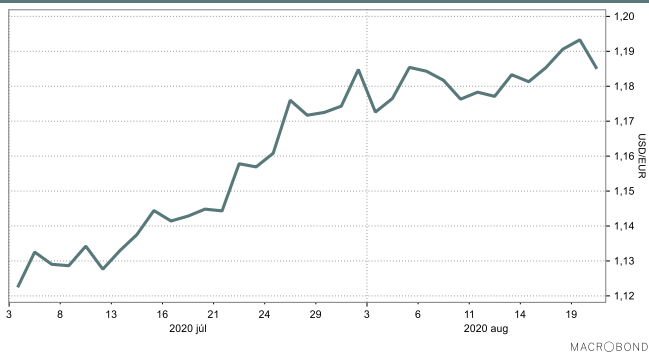
eur a v rovnakom období 2020 až 651 miliónov. Nárast o sto miliónov je daný vyšším dopytom v čase pandémie po takýchto tovaroch. Vyrovnaný objem nových objednávok v medziročnom porovnaní predstavuje pozitívnejšiu perspektívu nášho priemyslu. Nemôžeme však zabudnúť na to, že epidemiologická situácia u nás aj v zahraničí je v súčasnosti základným predpokladom oživenia priemyselnej výroby, a tak pozitívny trend v júni ešte nemusí znamenať, že hodnoty na konci tohto roka budú také pozitívne ako tie júňové. (pd)

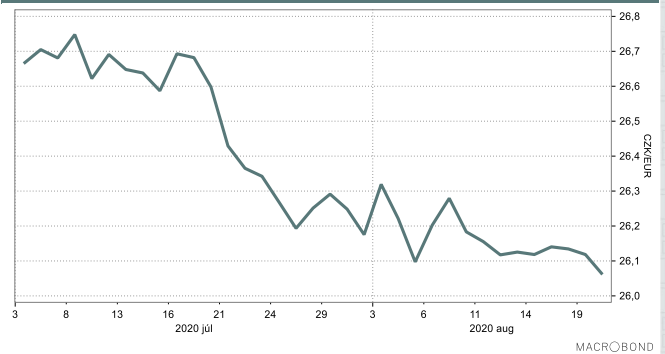
MACROBOND

AKTUÁLNY VÝVOJ NA TRHOCH

EUR/USD

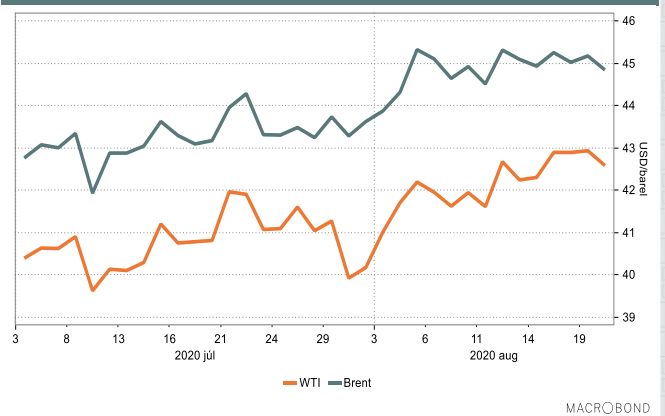
EUR/CZK

ZLATO

ROPA

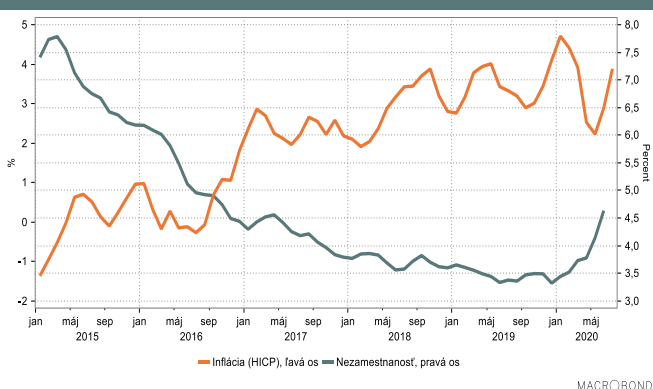
SLOVENSKO

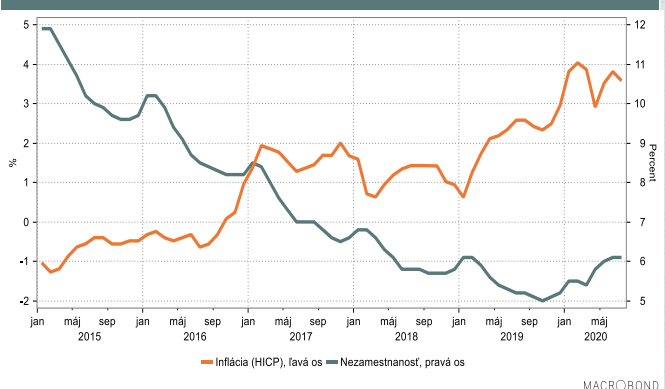
ČESKÁ REPUBLIKA

MAĎARSKO

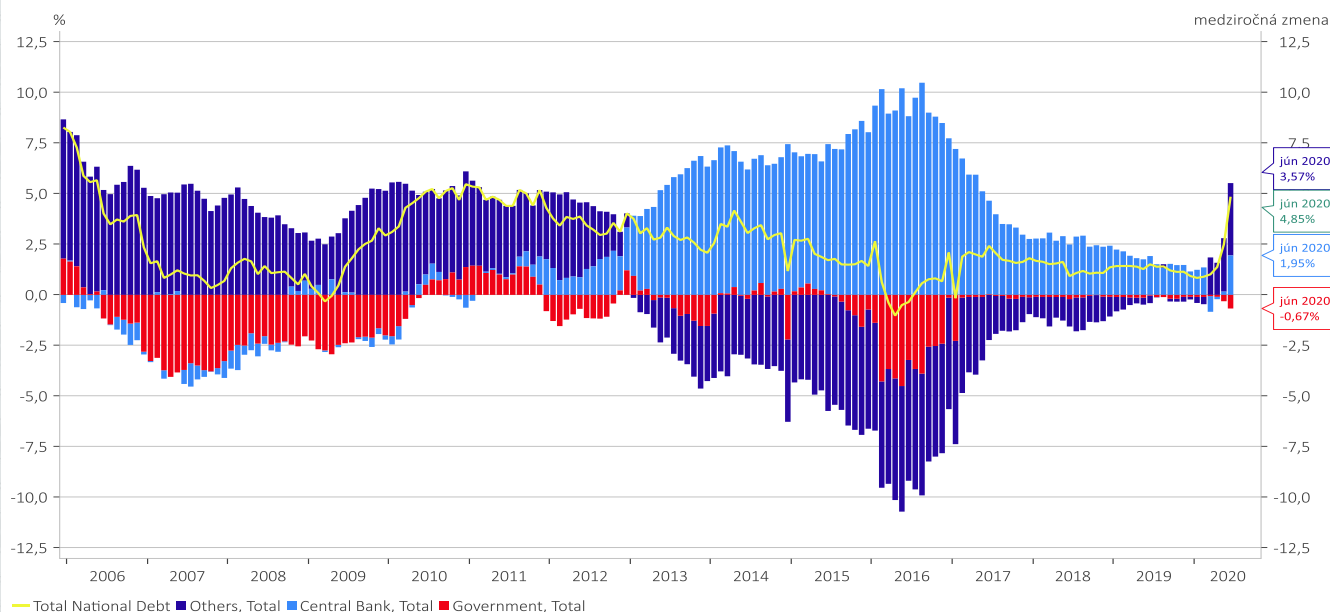
POL'SKO

SPRÁVY Z FINANČNÝCH TRHOV

Japonsko: Národný dlh

Source: Bank of Japan (BOJ)

MACROBOND

Tento dokument je publikovaný pre spoločnosti skupiny BENCONT, a môže byť reprodukováný a ďalej šírený len s jej písomným súhlasom. Informácie v tomto dokumente boli získané z externých zdrojov, ktoré boli spoločnosťou považované za spoľahlivé.

Analytici:

Jozef Prozbík

prozbik@bencont.sk

Nebesník Martin

nebesnik@bencont.sk

Bruchánik Rudolf

bruchanik@bencont.sk

Junior analytici:

Vražda Ján

Uhrin Ján

Ďurišková Petra

Vajnorská 100/A

831 04 Bratislava

www.bencont.sk

BENCONT INVESTMENTS

BENCONT GROUP

BENCONT DEVELOPMENT